

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Varga István (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Ligeti György (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2011. március 16-án kelt 31.P.23.789/2009/11. számú ítélete ellen az alperes részéről 12. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.970 (huszonötezerkilencszázhetven) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 42.000 (negyvenkettőezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a ... -én megjelent „...” című cikk, valamint a ...-i számban „...” című cikk fotókkal való megjelentetése miatt terjesztett elő kereseti kérelmet. Előadta, hogy a két fényképfelvételt hozzájárulása nélkül közölte a lap, ezzel megsértette a képmáshoz fűződő személyiségi jogát tekintettel arra, hogy a leközölt arckép alapján őt felismerték. A második cikkben ugyan eltorzították a képét, de arról közvetlen ismerősei, volt tanítványai, az iskolai alkalmazottai is azonosíthatták. A jogsértés megállapításán túl kérte a képfelvétel internetről való törlését és 700.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai iránt is igényt terjesztett elő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a felperes számára egyértelmű volt, hogy cikk készül, a felvételek ahhoz kellettek, közreműködött azok elkészítésében, így a hozzájárulását

megadottnak kellett tekinteni. Állította, hogy nem a cikk és a fénykép a felperest ért esetleges kár oka, hanem az, hogy szerepelt egy szado-mazo oldalon.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes azzal, hogy a felperes képmását a „...”, valamint a „...” című cikkek részeként közzétette, megsértette a felperes képmáshoz fűződő személyiségi jogát.

A bíróság az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte, hogy 15 napon belül a felperes képmását a ... oldalról törölje és 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 700.000 forintot és annak ...-étől a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát, míg az ezt meghaladó keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest, hogy az államnak külön felhívásra fizessen meg 42.000 forint kereseti illetéket, valamint 15 napon belül a felperesnek 61.880 forint perköltséget.

Az ítélet indokolásában ismertette a Ptk. 75. §-át, a 80. § (1) és (2) bekezdését, a 84. § (1) bekezdését, a 216. § (1)-(2) bekezdését, valamint a 339. § (1) bekezdését. Rögzítette, hogy az nem volt vitatott, hogy január végén e-mailt kapott az iskola igazgatója, aki ezt diszkréten kezelte, valamint, hogy a levelet annak írója elküldte az alperes által kiadott ... című napilap szerkesztőségének is.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy ezt követően az újságíró azzal lépett fel, hogy mindenképpen készül cikk, illetve az is egyértelmű volt, hogy ahhoz fényképre is szüksége van. Az újságíró érkezésére, az interjúra sem az igazgató, sem a felperes nem volt felkészülve. Maga a cikkíró is úgy nyilatkozott, hogy a felperes nagyon meg volt zavarodva, a helyzet váratlanul érte. Nem volt vitatott a cikkek tartalma és az sem, hogy a képek a felperest ábrázolták.

Az első cikkből megállapítható, hogy a felperes nyilatkozatait az alperesi lapnál ellenőrizték, cáfoló részleteket is közöltek. A felvételek a látogatás alkalmával készültek, és a felperes azt is elismerte, hogy szóban nem tiltakozott a felvételkészítés ellen, látta, hogy fényképek készülnek, abban fizikailag közreműködött, amikor felmutatta a papírt, amiről a második cikkben levő kép is tanúskodik.

Az elsőfokú bíróság osztotta azt az alperesi álláspontot, hogy az igazgató tanú emlékezetében a saját és a felperes tiltakozása összekeveredhetett, ez azonban az igazgató vallomásával kapcsolatosan kételyt nem ébresztett, mert életszerű magyarázatot adott. Az újságíró vallomása pedig azt tartalmazta, hogy ő személy szerint nem tudta, hogy milyen fényképek jelennek meg, az nem tartozott a kompetenciájába, csak az volt a kérése, hogy a képeket kitakarják.

Az elsőfokú bíróság a felvételkészítés körülményeit a bizonyítási eljárás során rendelkezésre álló anyagok alapján állapította meg, és azt a jogi álláspontot foglalta el, hogy a fotók készítése során a felperes kétségtelenül nem tiltakozott szóban, azonban ezt ráutaló magatartásként nem lehetett elfogadni. Az, hogy a felperes eltűrte a fényképezést, „engedelmeskedett” az újságíró kérésének, hogy fotó készüljön, nem egyenlő a ráutaló magatartással.

A felperesnek el kellett az interjúhelyzetben döntenie azt, hogy feltárja-e magántitkát, viseli-e annak hatásait, illetve, ha magántitka védelmében nem mond

igazat, annak következményeit is vállalja-e, és mindegyre az újságíró és munkáltatója jelenlétében kerül sor.

Megállapítható volt az elsőfokú bíróság szerint az, hogy az iskola igazgatója is nehéz helyzetben volt az újságíró váratlan látogatása miatt, s nem kellő együttműködés esetén ő is azt kockáztathatta, hogy az alperesi lapban az iskolát jobban beazonosító, rosszabb színben feltüntető cikk jelenik meg.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes nem közszereplő, váratlan helyzetbe hozták, helyzeténél fogva tűrte a felvételkészítést, illetve nem tiltakozott erélyesebben, viszont magatartása ráutaló magatartásnak nem tekinthető. Ezen túlmenően nem csak a felvételkészítéshez, hanem a közléshez is szükséges lett volna a hozzájárulása.

Az első cikkben írtakat a felperes nem ismerhette, képmása alapján azonban felismerhetővé vált, amit a tanúvallomásokon túl az is alátámasztott, hogy a felvételen az arc kivételével az alak, frizura, öltözet látható volt, a szövegből a megye azonosíthatóvá vált. A történelemtanár, a városi iskola megjelölés és az igazgatói szoba jellegzetes részei felperest egyértelműen felismerhetővé tette.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes személye az első és második cikkben közzétett képmás alapján azonosítható volt, a cikkekhez közölt fotók felhasználásához az alperesnek hozzájárulása a felperestől nem volt, az eset összes körülményeire tekintettel sem lehetett vélelmezni ezt, ezért az alperes a felperes képmásával visszaélve jogsértést valósított meg.

Ezen túlmenően az alperest a további jogsértéstől eltiltotta és kötelezte a képek törlésére az alperesi honlapról.

A nem vagyoni kártérítés vonatkozásában az elsőfokú bíróság hivatkozott a Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontjára.

Kifejtette, hogy a jogsértést és a felróhatóságot egyaránt súlyosnak találta. A felperes nem minősül közszereplőnek, vagy olyan celebnek, aki részben a bulvármédiának köszönhetően növeli ismertségét, piaci értékét, ennek érdekében a magánéletét feltárja, hanem olyan magánszemély, akinek szexuális szokásai a magánszféra és a magántitok körébe tartozik, aminek megismeréséhez közérdek nem fűződik.

Kitért arra is, hogy az alperes megkapta a névtelen levelet, amelyből az ártó szándék egyértelműen kiderült, a büntető bíróság a levél íróját rágalmazásért el is marasztalta.

A nem vagyoni kártérítésnél az elsőfokú bíróság értékelte, hogy az alperes nem mindenki számára beazonosítható képet közölt, illetve a második cikk esetén a felperes arcát kitakarta, továbbá azt, hogy a felperes tiltakozása nem volt kellően határozott, ami a felróhatóságot némileg csökkentette. Ezzel együtt azonban a többszörös jogsértésre, illetve arra tekintettel, hogy az alperes egy ártó szándékú levél károkozásában hatott közre, egy bűncselekmény hatásait súlyosította, a nem vagyoni kártérítés címén felperes által igényelt 700.000 forintot alaposnak találta. A Ptk. 301. §-a alapján a késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte az alperest.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes költségeiben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint a felperes nem tiltakozott a felvétel készítése és megjelentetése ellen, ami a képeken is jól látszik. Azok nem titokban készültek, sőt a ...-én megjelent fényképből egyértelműen kitűnik a készítésben való közreműködése.

A felperes kínos helyzetben volt, de cselekvőképessége nem volt korlátozott. A képeket egyébként az újságíró jó érzésből kikockáztatta, így a felperest csak azok ismerhették fel, akik tudták, milyen bútor van az igazgató szobájában, illetve a felperes milyen pulóvert hord. A felismerhetőséget korlátozta az is, hogy az iskoláról nem készült fénykép.

Az elsőfokú bíróság szerint ... tanúvallomása alapján bebizonyosodott, hogy az iskolában a cikkek megjelenését megelőzően is tudtak már a felperes szado-mazo oldalon való szerepléséről.

Mindezek alapján az alperesi álláspont szerint a felperes hozzájárult a képek megjelenéséhez, amelyeken egyébként is csak azok ismerhették fel, akik már korábban tudomást szereztek a felperes „titkáról”.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének keretei között bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen feltárta, indokolási kötelezettségének eleget tett, részletesen ismertette, hogy mely bizonyítékokat fogadott el döntése alapjául, illetve melyeket nem vett figyelembe és ennek mi volt az oka. A bizonyítás anyagát okszerűen mérlegelte.

Az elsőfokú bíróság a perbeli esetre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekre helyesen hivatkozott, ezért azokra a másodfokú bíróság csak visszautal, és az alábbiakat emeli ki.

A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerinti általános védelem biztosításán túlmenően a törvény a legjelentősebb személyiségi jogokat külön is nevesíti.

A Ptk. 80. § (1)-(2) bekezdése alapján a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más képmásával kapcsolatos bármiféle visszaélés, és a képmás nyilvánosságra hozatalához - a nyilvános közszereplés kivételével - az érintett személy hozzájárulása szükséges.

A fényképfelvétel készítéséhez való hozzájárulás nem jelenti egyben a felhasználás engedélyezését is, mivel a felhasználásra vonatkozó rendelkezési jog önálló, független a felvételkedítés engedélyezésétől.

A képmással való kizárólagos rendelkezési jog keretében az érintett a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulás megadásában, a felhasználáshoz való engedélyezésben nem korlátozható. A hozzájárulásnak kifejezetten és határozottnak kell lennie (BDT2009. 1962., BDT2007. 1682.).

A képmással való visszaélés nemcsak az engedély nélküli nyilvánosságra hozatal útján valósulhat meg, de visszaélésnek minősül az adott esetben a nyilvánosságra

hozatal módja is, ha az az ábrázolt személyt hátrányosan mutatja be, kigúnyolja, megalázza vagy oly módon tünteti fel, ami az érintett számára kedvezőtlen, negatív megítélést eredményez.

A hozzájárulás nincs alaki szabály betartásához kötve, de a felhasználáshoz adott engedély kiterjesztően nem értelmezhető, ezért csak olyan körben tekinthető megadottnak, amely a szokásoknak, a felvételkedészítés céljának megfelel.

A másodfokú bíróság megítélése szerint elsődlegesen azt kell kiemelni, hogy a felperes személye az általános személyiségi jogi perben is irányadó PK. 13. számú állásfoglalása alapján - mint ahogy azt az elsőfokú bíróság is megállapította - egyértelműen beazonosítható volt, mert az arca ugyan nem volt látható, alakja, öltözeke, a hely ahol dolgozott, az iskola, történelemtanári foglalkozása alapján szűkebb és tágabb környezetében is felismerhetővé vált. Ezért a Fővárosi Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a ... című napilapban ...-én „...”, valamint a ...-én megjelent cikk „...” cikk melletti fotón a felperes egyértelműen beazonosítható volt.

Az is megállapítható, hogy a képmás közzétételével az alperes megsértette a felperes személyhez fűződő jogát, mivel a rendelkezésre álló bizonyítékok értékeléséből, mérlegeléséből az a következtetés vonható le, hogy a felperes nem tanúsított olyan magatartást, amely alapján a felhasználásához való hozzájárulása egyértelműen és határozottan megállapítható lenne.

Az, hogy szóban nem tiltakozott és a felvétel készítésekor fizikailag közreműködött még nem jelenti azt, hogy annak a ... című napilapban való nyilvánosságra hozatalához hozzájárult. Ezt a másodfokú bíróság szerint még ráutaló magatartásként sem lehetett figyelembe venni különös tekintettel arra, hogy az interjú, riport készítésekor - annak váratlansága miatt - a felperes nem volt abban a helyzetben, hogy felmérje azt, hogy a képmásának rögzítése egyben annak felhasználásához vezet.

Az újságíró kérdései, a „szado-mazo” ügy felemlegetése miatt a felperes olyan helyzetbe került, ami határozott tiltakozásra képtelenné tette a kezdeti ellenkezést követően, és nem merült fel a perben olyan adat, ami azt igazolta volna, hogy a felperes által tanúsított magatartás a képmása felhasználásához való engedélye megadását támasztotta alá.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a Fővárosi Ítéltábla szerint is az volt megállapítható, hogy az alperes a közölt cikkek felperes képmásával történő illusztrálásával megsértette a felperes képmás védelméhez fűződő személyiségi jogát.

A másodfokú bíróság egyetértett azzal, hogy az „egész” internetről való törlésre irányuló kereset nem volt megalapozott, mert jelen perben csak az alperessel szemben alkalmazható objektív jogkövetkezmény, így csak az általa jogsértőként közzétett fényképfelvétel törlésére kötelezhető, más perben nem álló internetes szolgáltatóval, felhasználóval szemben, amelyek vagy akik a sérelmezett felvételt szintén felhasználták, kötelező érvényű döntés meghozatalára nincs eljárásjogi lehetőség.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében a másodfokú bíróság a következőket emeli ki. A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Ezen túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében elsősorban azt kell vizsgálni, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben járt olyan következménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére.

A másodfokú bíróság rögzíti, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól, és mértékének megállapításánál pedig az eset összes körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett jogkövetkezményeket kell értékelni.

Tekintettel arra, hogy az elszenvedett sérelem és annak mértéke nehezen bizonyítható, a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

A Fővárosi Ítéltábla egyetértett azzal, hogy a felperes képmásának közlése ilyen címmel, tartalommal közölt cikk mellett a személyének a megítélését hátrányosan befolyásolta. A tanúvallomások is alátámasztották azt, hogy a felperes kollegáitól, diákjaitól különböző megjegyzéseket kapott, gúnyolódtak vele, pletykák, szexuális szokásairól találgatások láttak napvilágot. Folyamatos magyarázkodásra kényszerült. Az alperes többszörös jogsértést követett el, két alkalommal is indokolatlanul sértő módon hatolt be a felperes magánszférájába, nem tett meg mindent annak érdekében, hogy a felperes személye ne váljon azonosíthatóvá.

Az összes körülményt mérlegelve - figyelemmel a nem vagyoni kártérítés összecszerűségében kialakult bírói gyakorlatra és a köztudomásúan figyelembe vehető tényekre, a perben rendelkezésre álló bizonyítékokra - a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegét a felperes által az alperesi jogsértéssel okozati összefüggésben elszenvedett hátránnyal arányban állónak ítélte meg.

Az alperes sem hivatkozott olyan bizonyítékra, körülményre, ami indokolta volna annak mérséklését.

A fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő,

a Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. §-a és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján határozott.

Budapest, 2011. november 3.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő